Hei,

olimme torstaina 3.9. valtiovarainministeriön edustajina lakivaliokunnan kuultavina liittyen valtioneuvoston selvitykseen E 67/2020 (Komission tiedonanto toimintasuunnitelmasta koskien kokonaisvaltaista EU:n toimintapolitiikkaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä).

Tilaisuudessa edustaja Laukkanen esitti kysymyksen, joka käsitteli suomalaisten kansalaisjärjestöjen toiminnassa ilmenneitä vaikeuksia, jotka johtuvat pankkien suorittamista asiakkaan tuntemistoimista ja rahanpesun/terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvästä riskienhallinnasta. Edustaja Laukkanen tiedusteli, miten kansalaisjärjestöjen tilanne on otettu huomioon komission suunnitelmissa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kehittämisessä ja erityisesti suuririskisten kolmansien maiden listaamisessa.

Haluaisimme vielä täydentää esitystämme koskien nimenomaisesti edustaja Laukkasen kysymystä. Mainitsimme sekä suullisessa esityksessämme että asiantuntijalausunnossamme ja E-kirjeessä, että komissio järjesti heinäkuussa julkisen kuulemisen liittyen tähän tiedonantoon. Kuulemisen yhteydessä kaikilla kansalaisilla ja kansalaisjärjestöillä oli mahdollisuus tuoda komission tietoisuuteen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä syntyviä haasteita heidän arkiseen elämäänsä ja liiketoimintaansa. Tietoa kuulemisesta löytyy komission verkkosivulta https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation

EU:ssa terrorismin vastaisten toimien ja erityisesti pakotteiden vaikutukset humanitaarisen avun perillepääsyyn on ollut agendalla jo useiden vuosien ajan. Rahoituslaitosten aiempaa tiukemmat menettelyt erityisesti korkeariskisten maiden osalta ovat johtaneet äärimmäisissä tapauksissa siihen, että järjestöt ovat joutuneet luopumaan hankkeistaan tai keskeyttämään jo käynnissä olleet avustusoperaatiot. Maatilanteista esillä on ollut erityisesti Syyria. Komissio on laatinut enenevissä määrin käytännön ohjeistusta, kuten toukokuussa 2020 tiedonannon, jolla pyritään antamaan käytännön neuvoja EU:n pakotteiden soveltamisesta toimitettaessa apua koronaviruspandemiaan vastaamiseksi pakotteiden kohteena oleviin maihin. Lisäksi komissio on ollut mukana kehittämässä kesäkuussa 2020 julkaistua riskienhallintaopasta, jolla pyritään löytämään keinoja humanitaaristen varainsiirtojen tekemiseksi Syyriaan ja muihin korkean riskin valtioihin. Suomessa ulkoministeriö järjesti syksyllä 2019 ensimmäisen keskustelun terrorismin vastaisten toimien ja pakotteiden vaikutuksista humanitaarista apua toimittavien suomalaisten järjestöjen toimintaan. Kokouksessa Suomen Punainen Risti alusti omista kokemuksistaan ja keskustelua jatkettiin viranomaiskokoonpanolla. Keskustelua on tarkoitus jatkaa.

Vastaamme mielellämme, jos teille herää kysymyksiä aiheeseen liittyen.

Ystävällisin terveisin,
Maarit Pihkala ja Jaana Vehmaskoski